

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Kout na Šumavě, okres Domažlice

345 02 Kout na Šumavě 261

Identifikátor školy: 600 065 189

Termín konání orientační inspekce: 21. a 23. května 2003

Čj.	041 63/03-1204
Signatura	odlaw126

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Kout na Šumavě je od 1. 1. 2003 příspěvkovou organizací. Její Zřizovací listina byla vydána dne 18. 10. 2002, s účinností od 1. 1. 2003. Zřizovatelem mateřské školy je obec Kout na Šumavě. Předškolní zařízení je dvojtřídní, nachází se v přízemní účelové budově, v klidné zóně na okraji obce. Děti jsou do tříd zařazovány podle věku, v době konání inspekce bylo zapsáno 48 dětí, stanovená kapacita nebyla překročena. Mateřská škola se ve své výchovně-vzdělávací činnosti snaží uplatňovat prvky programu „Začít spolu“, který byl oficiálně schválen jako alternativní vzdělávací program pro mateřské školy v roce 1995.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo sledování a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výchovně-vzdělávací činnost předškolního zařízení zabezpečují čtyři učitelky včetně ředitelky školy. Všechny splňují předepsanou odbornou i pedagogickou způsobilost a jsou zaměstnány na plný pracovní úvazek.

Ve funkci působí ředitelka šest let. Jejím prvotním cílem bylo stmelit personál školy, poznat učitelky po stránce profesní a vyvodit si závěry pro jejich metodické vedení. Tyto záměry se jí vesměs podařilo uvést v praxi. Uplatňovaným participačním stylem řízení usiluje o rovnoměrné zapojení všech zaměstnanců do činnosti mateřské školy. Přehled o kvalitě pedagogického působení a chodu předškolního zařízení získává prostřednictvím kontrol, hospitací a zpracované analýzy činnosti školy. Do systému kontrol zahrnuje průběžně všechny úseky pracoviště, pořizované záznamy jsou stručné a věcné. Vlastní hospitační činnost ředitelky je přiměřeně četná a má stanoveny hlavní cíle sledování. Na tyto deklarované cíle však nenavazují odpovídající závěry. V záznamech z hospitací převažuje pozitivní hodnocení učitelek, nejsou vždy jasně uvedena případná negativa, nedostatky či výraznější doporučení pro další práci. Pololetní hodnocení výchovně-vzdělávací činnosti školy se vztahuje spíše jednostranně k výsledkům dětí, obsahuje výčet uspořádaných akcí apod. Méně již postihuje kvalitu pedagogického procesu a úroveň odborné práce učitelek.

Pedagogický personál si zvyšuje odbornost návštěvou seminářů pořádaných Pedagogickým centrem Plzeň. Účast na vzdělávacích akcích je přiměřeně četná. Sama ředitelka se zajímá o nové směry v předškolní výchově a k dalšímu vzdělávání má příkladný přístup. Kromě uvedených aktivit probíhá zvyšování odborného růstu také formou samostudia. Škola má k dispozici patřičnou nabídku knih, časopisů a metodických materiálů vztahujících se k oblasti současné předškolní výchovy. Uplatňování získaných poznatků a námětů v praxi zaznamenala inspekce (až na výjimky) výrazně a v bohaté míře.

Chod předškolního zařízení určují pravidla shrnutá ve „Vnitřním“ a „Provozním“ řádu. Znění těchto dokumentů je srozumitelné, jsou zpracovány věcně. Deklarovaná práva a povinnosti personálu školy, dětí i rodičů jsou vyvážená. Rozvrh pracovní doby, náplň práce, povinnosti

a kompetence zaměstnanců jsou písemně vymezeny. Přínosný je nástup učitelek na odpolední směnu již v 9 hodin.

Předávání informací probíhá především v denním osobním kontaktu s ředitelkou školy, v rámci jednání provozních porad, pedagogických rad či operativně pořádaných schůzek. Komunikace ředitelky s personálem je otevřená, pravidelná, průběžná a řídí se také aktuálními potřebami.

Informační systémy jsou funkční. Důležité zprávy pro rodiče učitelky zveřejňují na nástěnkách či při každodenním kontaktu. Škola je velmi nakloněná spolupráci s rodinou, mnoho akcí probíhá společně. Rodičům je dána možnost libovolně dlouho pobývat ve třídě se svým dítětem a spolupodílet se (aktivně či pasivně) na denním programu. Tato skutečnost se zcela přirozeně projevila právě v době konání inspekce. Důležité místo v činnosti zaujímají školní slavnosti, návštěvy kulturních akcí, exkurze, výlety, turistické vycházky a další mimoškolní aktivity.

Oblast personálních podmínek byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE
--

Předškolní zařízení sídlí na okraji obce, v přízemní, montované, účelové budově uprostřed velké zahrady. Ze vstupní haly se vchází do dětských šaten, tříd a kuchyně. K velkým a světlým hernám přiléhají toalety s umývárnamí. Lehátka pro odpočinek dětí je třeba denně rozkládat. Patrné je účelné využití poměrně velkého prostoru dětských umýváren a šaten k různým herním aktivitám a zákoutím. Hygienické zázemí pro děti i dospělé bylo v nedávné době kompletně zrekonstruováno a působí velice příznivým estetickým dojmem. V podmínkách venkovské mateřské školy je toto zařízení nadstandardní. Celkově prostorové podmínky odpovídají potřebám i realizaci výchovně-vzdělávacích činností.

Stanovený denní režim poskytuje přiměřený čas pro volné hry spolu s možností variability. Přesto byl v době konání inspekce prostor pro hru dětí někdy zbytečně krácen a nezastupitelná volná hra tak byla vytěsněna činnostmi přímo řízenými. Pobyt venku trval dostatečně dlouho. Ne vždy probíhal funkčním způsobem pitný režim (tj. děti nebyly k průběžnému pití během dopoledne důsledně vybízeny a motivovány). Doba koncentrace pozornosti byla až na výjimky přiměřená zvláštnostem předškolnímu věku.

Nábytek, kterým je škola zařízena je funkční. Zakoupeny byly mnohé nové prvky, např. židličky v jedné ze tříd, velká a finančně nákladná stavebnice dřevěných kvádrů, skládací textilní domečky s prolézacími koridory a tunely apod. Estetická úroveň dosud používaného staršího nábytku je zlepšená barevně laděnými nátery. Nabídka hraček je přiměřeně bohatá, umístěná v dosahu dětí. Materiálně-technické zázemí (učební pomůcky, fond literatury, výtvarný materiál, tělovýchovné nářadí, audiovizuální pomůcky, hračky, nábytek, hudební nástroje apod.) je souhrnně velmi dobré. Ředitelka školy sleduje aktuální nabídku hraček i dalších pomůcek a průběžně pečuje o patřičnou inovaci a obměnu materiálního vybavení.

Kolem školní budovy je velká zahrada s množstvím vzrostlých stromů. Její vybavení (např. domečky, houpačky, skluzavky, koloběžky...) odpovídá současným trendům a zejména potřebám dětí. Umožňuje jim příjemný rekreační pobyt, pohybovou činnost i relaxaci.

Oblast materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy je celkově nadprůměrná.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola má zpracovaný vlastní školní vzdělávací program vycházející z pojetí alternativního vzdělávacího programu „Začít spolu“. I přes některé drobné nedostatky je dle tohoto dokumentu patrné, že podporuje všestrannou výchovu dítěte, jeho fyzický, psychický a sociální vývoj.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole. Jednotlivé třídy mají zpracovány třídní programy a realizované aktivity jsou denně zaznamenávány do Přehledu výchovné práce.

Systém kontroly naplňování výchovně-vzdělávacích cílů je založen na pololetním hodnocení tříd, na kontrolní a hospitační činnosti ředitelky.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena odpovídajícím způsobem.

Systém kontroly je naplňován.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

V rámci orientační inspekce proběhly hospitace v obou třídách mateřské školy, celkem u třech pedagogických pracovníků včetně ředitelky.

Spontánní činnosti

Prostředí tříd působí velmi příjemným, tvořivým, estetickým dojmem a je vhodně rozčleněno do několika herních koutků. Této pozitivní skutečnosti učitelky většinou dokázaly v optimální míře využít. Do kvalitně připravených spontánních aktivit zasahovaly jen minimálně (v případě potřeby), neboť děti si většinou dokázaly hru samy rozehrát, soustředit se na ni, spolupracovat, vzájemně se při hře dohodnout, pomáhat si, komunikovat spolu apod. Zajímavě a podnětně působilo využívání velkých, lehkých, papírových, barevně polepených krabic jako netradičního stavebního materiálu. Spontánní činnosti se rozvíjely v celém prostoru tříd, každé z dětí bylo vhodným způsobem zaměstnáno, jejich hrou prostupovala aktivita a tvořivost.

V jednom případě bylo připravené prostředí třídy starších dětí podnětně chudé, což způsobilo, že se herní činnosti dostatečně nerozvinuly. Učitelka sice měla záměr v průběhu her využít metody aktivního učení (např. pozorování listů mikroskopem, práce s encyklopediemi), ale podceněním přiměřené motivace se jí tento záměr nepodařilo plně zrealizovat. Spontánní činnosti potom velmi brzy ukončila. Plynulost následujících režimových momentů narušovala nevhodná organizace společných přechodů na WC a do umývárny. Tím byla potlačována samostatnost dětí v sebeobsluze i v sebekontrolě, což bylo zřejmé i v průběhu svačiny, kdy byly na jejich soběstačnost opět kladeny nízké nároky.

Řízené činnosti

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány pohybové aktivity. V době konání inspekce byla jejich skladba, promyšlenost a kvalita hodnocena od průměrné úrovně přes velmi dobrou až po vynikající (sledovanou v 1. třídě). Cvičení zde bylo pro děti velmi zajímavé, přirozené, přiměřené, svižné a byly jím evidentně uspokojeny. Naopak nedostatkem sledovaným v závěru inspekce v 2. třídě byla nevhodná, pro děti nezajímavá a neúčinná stavba cvičení.

Jak již bylo uvedeno výše, využívá mateřská škola prvky vzdělávacího programu „Začít spolu“, kdy řízená činnost probíhá v tzv. centrech aktivit. Tento záměr byl v obou třídách tematicky provázán s týdenním projektem, učitelky také často pracovaly s přímou smyslovou zkušeností.

Ve třídě mladší věkové skupiny mimořádně dobře fungoval tzv. „ranní kruh“. Děti v něm spontánně a souvisle hovořily, respektovaly toho, kdo právě mluvil, na otázky odpovídaly přirozeně, ve větách apod. Příkladný byl neformální a partnerský vztah ředitelky ke všem dětem, nesmírně vnímavý k jejich potřebám. Motivace byla podnětná, způsoby práce efektivní, neotřelé, pomůcky netradiční a zajímavé. Nedostatkem, který však zásadně neovlivnil kvalitu sledovaných činností, byla jejich přílišná časová náročnost vzhledem k věku dětí.

Ve třídě starší věkové skupiny byly činnosti sledovány v průběhu dvou dnů inspekce. V prvním dnu byly zaznamenány podnětné metody i formy práce spolu s účinnou motivací. Pozitivní roli sehrály přírodniny jako pomůcky (např. množství živých květín různých druhů, se kterými děti mohly pracovat). Činnosti v centrech aktivit upřednostňovaly tvořivost a realizaci vlastního záměru. Patrná byla náročnost na přípravu učitelky. Méně zdařile působil nevýrazný a neurčitý závěr celé (jinak kvalitní) řízené činnosti.

V závěru inspekce byla v této třídě ze strany učitelky opětně podceněna důležitost vstupní i průběžné motivace. „Ranní kruh“, který je pravidelně zařazován, nesplnil svůj účel. Nevhodná forma kladených otázek podněcovala děti jen k velmi chudému slovnímu vyjadřování a verbální projev učitelky tak neefektivně převažoval. Společná činnost v kruhu byla dlouhá, statická, bez potřebné gradace. Následné rozdělení dětí do center a zapojení druhé učitelky zkvalitnilo další průběh činností. Připravené pomůcky a náměty dodatečně podnítily aktivitu a zájem dětí. Použité metody a formy práce, vedoucí k získávání nových zkušeností, respektovaly individuální potřeby a dovednosti. Výsledkem byly poměrně zdařilé výtvary z oblasti výtvarných a pracovních činností. Zcela však chybělo závěrečné zhodnocení, směřující k posilování prožitku úspěchu dětí.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

U obou věkových skupin je patrná zdatnost v kreslení, modelování a práci s papírem. V tvořivých činnostech (např. konstruktivních či výtvarných) prokázaly děti starší věkové skupiny rovněž velmi dobré dovednosti a návyky. Skupina v centru malování byla však při práci značně ovlivňována pokyny a zásahy učitelky do výtvarného projevu. Chyběl zde prostor pro podněcování nezávislého chování. Nevhodně působily i již zmíněné organizované přechody starších dětí na WC a do umývárny (sledováno v závěru inspekce), což je v rozporu se současnými tendencemi předškolní výchovy. Odpovídající stupeň byl v obou třídách zaznamenán v oblasti kvality sociálních vztahů. Na přiměřené úrovni je pohybový rozvoj, což pozitivně ovlivňuje pravidelné zařazování tělovýchovných aktivit a dostatečně dlouhý pobyt v přírodě. Řečové a komunikativní dovednosti odpovídají zvláštnostem předškolního věku.

Pedagogický proces se většinou vyznačoval kvalitní přípravou a tvořivými přístupy učitelek. Progresivní formy vzdělávacích činností obsahovaly řadu podnětných prvků. Často dávaly prostor aktivitě a seberealizaci dětí. V oblasti průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce byla zaznamenána převaha pozitiv a celková nadprůměrná úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve Zřizovací listině jsou v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 18. 10. 2002, s účinností od 1. 1. 2003, vydala Obec Kout na Šumavě
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. ŠMS/3107/02 ze dne 21. 11. 2002 s účinností od 1. 1. 2003, vydal KÚ Plzeňského kraje
3. Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy pro školní rok 2002/2003, vydaná ředitelkou mateřské školy
4. Výjimka z počtu dětí pro školní rok 2002/2003, čj. 435/02 ze dne 31. 8. 2002, stanovila ředitelka mateřské školy, schváleno zřizovatelem a KÚ Plzeňského kraje
5. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti ředitelky – školní rok 2001/2002, 2002/2003
6. Pedagogické rady a provozní porady - školní rok 2001/2002, 2002/2003
7. Přehledy výchovné práce, docházka dětí, evidenční listy, třídní programy, týdenní plány obou tříd – školní rok 2002/2003
8. Jmenování do funkce ředitelky, čj. Škol/1997/Lo. s účinností od 1. 8. 1997, vydal Školský úřad Domažlice dne 26. 5. 1997
9. Potvrzení ve funkci ředitelky, čj. 307/2002 vydala Obec Kout na Šumavě dne 31. 12. 2002
10. Náplň práce zaměstnanců školy
11. „Vnitřní“ a „Provozní řád“ mateřské školy platné pro školní rok 2002/2003, vydala ředitelka
12. Kriteria pro přiznání osobních příplatků, vydala ředitelka školy
13. Doklady o vzdělání všech pedagogických pracovníků
14. Seznam akcí dalšího vzdělávání, školní rok 2001/2002, 2002/2003
15. Výroční zpráva za školní rok 2001/2002
16. Fotodokumentace činnosti školy

ZÁVĚR

V oblasti personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce splňují všechny učitelky předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Ředitelka školy si uvědomuje nutnost zvyšování odborného růstu dalším vzděláváním a vytváří mu v systému řízení patřičné místo i pozornost. Chod školy je plynulý, rozvrh pracovní doby personálu efektivní. Nedostatky byly zaznamenány v oblasti hospitační a hodnotící činnosti.

Prostředí z hlediska funkčních, psychohygienických i bezpečnostních podmínek v zásadě odpovídá současným potřebám. Materiálně-technické vybavení umožňuje plnění funkcí a cílů předškolní výchovy. Ředitelka ve spolupráci se zřizovatelem pečuje o jeho průběžnou kultivaci a obnovu.

Předškolní vzdělávání včetně přípravy na školní docházku probíhá kvalitně, přirozeně, v integrovaných formách, většinou s velmi dobrou výslednou efektivitou. Pedagogický proces a jeho pojetí je v souladu s metodickými zásadami současné předškolní výchovy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Ratzová	Hana Ratzová v. r.
Členové týmu	Bc. Eva Brabcová	Brabcová v. r.

V Domažlicích dne 25. června 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. června 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Titul, jméno a příjmení	

Milada Homolková

Homolková M. v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	9. července 2003	041 65/03-1204
Zřizovatel	9. července 2003	041 66/03-1204
Rada školy	-	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.